

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/232/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213222489
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1213222489.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Janky Richterovej a JUDr. Milana Chalupku, v spore žalobcu: U. Š., A.. XX.XX.XXXX, W. Q. N., Na X. XXX, zast. JUDr. Petrom Harakálym, advokátom v Košiciach, Mlynská 28, proti žalovanému: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, zast. SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, o zaplatenie 29.993,90 euro s príslušenstvom a iné, na odvolanie žalovaného proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Bratislava II v Bratislave zo dňa 27. marca 2018 č.k. 8C/201/2013-78 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1/Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom (medzitýmnym) vyslovil, že základ žalobcom uplatneného procesného nároku je daný.

2/Žalobca sa žalobou domáha uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu vo výške 29.993,90 euro s príslušenstvom za obdobie od 01.07.2011 do 31.07.2013 a zároveň povinnosť vyplácať mu mesačnú úrazovú rentu v sume 1.235,30 euro počnúc 01.08.2013 vždy do 15. dňa nasledujúceho mesiaca s 5,5% ročným úrokom z omeškania z každej mesačnej dávky od 16. dňa príslušného mesiaca až do zaplatenia. Žalobu odôvodňuje tým, že pri dopravnej nehode dňa 30.05.2010 v štáte Litva utrpel ako spolujazdec v osobnom motorovom vozidle zn. F. XXX, B.: W.-XXXAO ťažké ublíženie na zdraví. Žalobca v sídle materskej firmy X. - T., X..H..E.. W. uzavrel dňa 10.08.2009 nájomnú pracovnú zmluvu pre výkon prác vedúceho pracovníka na stavbe u fínskeho zamestnávateľa X. - T., X..H..E.., H. X, XXX XX H., C.. Predpokladaný termín ukončenia tejto pracovnej zmluvy bol stanovený na deň 17.05.2010 s tým, že po návrate do materskej firmy v Bratislave sa budú uzatvárať nové pracovné zmluvy. Žalobca po ukončení prác a vybavení potrebných formalít sa spolu so spolupracovníkmi vracal na územie Slovenska, pričom v štáte Litva dňa 30.05.2010 došlo k dopravnej nehode. Motorové vozidlo zn. Peugeot 309 viedol vodič Š. I., ktorý sa dostatočne nevenoval riadeniu, pričom spôsobil dopravnú nehodu. Zodpovedný prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného. Žalobca utrpel zranenia, pričom v nemocnici v Litve sa dňa 26.06.2010 podrobil operácii. V ďalšom priebehu pokračovala dlhodobá rehabilitácia s hospitalizáciou od 23.08.2010 do 08.09.2010 a v Národnom rehabilitačnom centre Kováčová od 27.10.2010 do 20.12.2010. V dôsledku tohto poškodenia trpí permanentnými bolesťami v oblasti bedrových a kolenných kĺbov, má sťažnosť chôdzu, musí používať ako oporu francúzsku barlu, napáda na ľavú dolnú končatinu, chôdzu má kolísavú a v dôsledku narušenej koordinácie pri chôdzi zakopáva, má trpnutie v oblasti stehna a vonkajšieho lýtku, trpí zvýšenou únavou a nevykonnosťou organizmu. Úraz sa stal dňa 30.05.2010, za invalidného bol posudkovým lekárom uznaný odo dňa 30.05.2010 s mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v rozsahu 70%. Výška priznaného invalidného dôchodku v roku 2010 bola 214,90 euro. Denný

vymeriavací základ podľa potvrdenia zamestnávateľa činí 55,6750 euro. Žalobca si u žalovaného uplatnil stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, čo žalovaný odmietol s odôvodnením, že žalobca mal uzatvorený pracovný pomer na dobu určitú do 17.05.2010 a v čase dopravnej nehody dňa 30.05.2010 nebol zamestnaný a tým mu nevznikol nárok na náhradu straty na zárobku. Žalobca ďalej uviedol, že nájomné pracovné zmluvy deklarujú, že dňa 17.05.2010 sa iba predpokladalo ukončenie zmluvy, pričom pred návratom na Slovensko bolo vo Fínsku dohodnuté, že dňa 31.05.2010 sa dostaví do sídla materskej spoločnosti v Bratislave, kde sa budú podpisovať nové pracovné zmluvy. Základom pre zákonný postup určenia straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti je u poškodenej osoby určenie poklesu pracovnej schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 a podľa § 88 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom posúdení. Všeobecná prax Sociálnej poisťovne pri podávaní odborných posudkov s určením poklesu pracovnej schopnosti poškodenej osoby preukazuje, že pokles pracovnej schopnosti je v zásade vždy vyšší ako je určená miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti pre účely invalidného dôchodku. Je to dané tým, že toto posúdenie na rozdiel od všeobecného ochorenia nahradilo pôvodnú stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a vyjadruje mieru individuálneho vylúčenia z možnosti vykonávať svoju pôvodnú prácu.

3/Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Uviedol, že dňa 04.12.2009 uzavrel s p. Štefanom Chovancom poisťovnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. F. XXX, B.: W.-XXXAO, pričom dňa 30.05.2010 došlo v Litve zavinením vodiča vozidla zn. Peugeot 309 k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej bol žalobca zranený. Ust. § 447 OZ ustanovuje, že právny základ, resp. podmienky vzniku práva na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite, ako i výška náhrady sa určí rovnako ako pri úrazovej rente. Zákon o sociálnom poistení (ďalej len „ZoSP“) určuje niekoľko znakov nároku na úrazovú rentu, ktoré sa rozdeľujú na personálne a vecné. Subjektívne právo na náhradu vzniká poškodenému s viac ako 40% poklesom schopnosti vykonávať doterajšiu prácu zamestnanca alebo činnosť osoby v § 17 ods. 2 ZoSP vzniknutým v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania a poškodený nedovŕšil dôchodkový vek alebo nemá priznaný predčasný starobný dôchodok. Subjekt - poškodený musí byť určený podľa ustanovení o úrazovej rente. Z toho vyplýva, že jedine zamestnanci zamestnávateľa podľa § 16 ZoSP a osoby uvedené v § 17 ods. 2 ZoSP sú schopní stať sa poškodenými pre prípad vzniku náhrady. Vzhľadom na uvedené fyzická osoba, ktorá v čase úrazu nebola zamestnancom podľa § 16 ZSP alebo osobou vykonávajúcou činnosť podľa § 17 ods. 2 ZSP nemá právo na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti. Žalobca mal uzatvorený pracovný pomer na dobu určitú do 17.05.2010. V čase dopravnej nehody dňa 30.05.2010 nebol žalobca zamestnaný a tým mu nevznikol nárok na náhradu straty na zárobku.

4/K dopravnej nehode, v dôsledku ktorej bolo poškodené zdravie žalobcu, došlo na území Litvy. Súd prvej inštancie na základe uvedeného určil rozhodné právo podľa ustanovení Dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody prijatého dňa 04.05.1971 v Haagu. Keďže v konaní nebolo uvádzané, že by sa nehody zúčastnilo viac vozidiel, súd v zmysle článku 4 Dohovoru aplikoval na prejednávajúcu vec príslušné právne predpisy Slovenskej republiky, nakoľko vozidlo Peugeot 309, prevádzkou ktorého došlo k dopravnej nehode, bolo registrované na území Slovenskej republiky.

5/Medzi stranami nebolo sporné, že dňa 30.05.2010 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej žalobca utrpel ujmu na zdraví, v dôsledku čoho bol uznaný invalidným (odo dňa 30.05.2010) z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dopravnú nehodu zavinil vodič motorového vozidla F. XXX, B.: W.-XXXAO, ku ktorému bolo v čase nehody uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného. V konaní bola sporná otázka právneho posúdenia nároku žalobcu na náhradu straty na zárobku, nakoľko ku dňu poškodenia zdravia nemal platne uzavretú pracovnú zmluvu.

6/Na základe ustálenej rozhodovacej praxe súdov dospel súd prvej inštancie k záveru, že k odškodneniu na strate na zárobku v zmysle ust. § 445 a nasl. Občianskeho zákonníka môže dôjsť i vtedy, keď poškodený v dobe úrazu síce nepracoval, avšak preukázateľne mal do zamestnania nastúpiť a len v dôsledku úrazu sa tak nestalo (R 10/1991). Aj v takomto prípade dochádza k strate na zárobku, ktorá je dôsledkom poškodenia zdravia, a to odo dňa, kedy by poškodený, v prípade že by k úrazu nedošlo, do zamestnania nastúpil. Žiadne zákonné ustanovenie neviaže poskytovanie náhrady za stratu na zárobku z dôvodu občianskoprávnej zodpovednosti za škodu na zdraví na trvanie zárobkovej činnosti poškodeného, t.j. pracovného či iného obdobného pomeru v čase úrazu. Zákonodarca práve naopak vychádza z možnosti poskytnutia takejto náhrady aj po dobu zárobkovej činnosti v okamihu úrazu len predpokladanej a ktorej výkon by neskôr začal, ak by nedošlo k úrazu a poškodeniu zdravia z neho vyplývajúceho. Skutočnosť, že žalobca v rozhodnom čase mal skončený predchádzajúci pracovný

pomer a preukázateľne chcel uzavrieť nový, nevyklučuje jeho právo na náhradu straty na zárobku. Dôkazné bremeno, či mal žalobca skutočne uzavrieť pracovný pomer v dohľadnej dobe, zaťažovalo žalobcu. Spoločnosť SAN - DIL, s.r.o., so sídlom Rybníčná 40, 831 06 Bratislava potvrdila, že žalobca bol ich pracovníkom od 10.08.2009 do 17.05.2010 a pracovná zmluva mu bola pravidelne predĺžovaná podľa vývoja kontraktu s hlavným kontraktorom. So žalobcom bolo dohodnuté, že znova nastúpi do pracovného pomeru od 31.05.2010, avšak na miesto výkonu práce a podpisu zmluvy sa nedostavil. Vzhľadom na uvedené súd považoval za dostatočne preukázané, že žalobca smeroval k uzavretiu pracovného pomeru so zamestnávateľom SAN - DIL, s.r.o., ku ktorému malo dôjsť v deň nasledujúci po dopravnej nehode. Žalovaný v tomto smere skutkové tvrdenia žalobcu ani ním predložené listinné dôkazy nerozporoval. Pokiaľ protistrana vyslovene nepoprie skutkové tvrdenia strany, považujú sa za nesporné. Žalovaný v rámci procesnej obrany uvádzal len to, že vzhľadom na príslušné zákonné ustanovenia nemohol žalobcovi vzniknúť nárok uplatňovaný v tomto konaní, nakoľko v čase poškodenia zdravia nebol zamestnaný. Súd sa s argumentáciou žalovaného v naznačenom smere nestotožnil, pričom možno súhlasiť so žalobcom, že ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka neviaže vznik nároku na náhradu za stratu na zárobku na existujúci pracovný pomer, pričom ust. § 446 a § 447 Občianskeho zákonníka upravuje len spôsob určenia výšky požadovanej náhrady. Súd rovnako považoval za nesporné, že vozidlo, prevádzkou ktorého došlo k vzniku škodovej udalosti, bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného, pričom povinnosť poisťiteľa poskytnúť poškodenému všetky uplatnené a preukázané nároky na náhradu vyplýva priamo z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. 7/Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku je daný, pričom o samotnej výške nároku bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

8/Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný namietajúc, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na ust. § 447 Občianskeho zákonníka, z jazykového výkladu ktorého vyplýva, že podmienky vzniku nároku na náhradu za stratu na zárobku, vrátane určenia tejto náhrady, sa posudzujú podľa právnych predpisov o sociálnom poistení, ktoré upravujú nárok na úrazovú rentu. Toto ustanovenie teda odkazuje na zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, podľa § 83 ktorého za poškodeného na účely poskytovania úrazových dávok sa považuje zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania. Tieto ustanovenia však súd prvej inštancie v konaní neaplikoval. Na účely poskytovania úrazových dávok, ku ktorým patrí aj úrazová renta, sú v § 83 zákona o sociálnom poistení taxatívne určené osoby, ktoré zákonodarca považuje za poškodených, za poškodeného však v zmysle § 83 zákona o sociálnom poistení nemožno považovať žalobcu, nakoľko u neho zjavne nie je splnená subjektívna podmienka pre potenciálny vznik nároku. K poškodeniu zdravia žalobcu totiž došlo v čase, keď už nebol zamestnaný a nemal ani platne uzatvorenú novú pracovnú zmluvu, resp. niektorú z dohôd podľa Zákonníka práce. Ďalej žalovaný namietal, že žalovaný v konaní vôbec nepreukázal, že by ho bývalý zamestnávateľ skutočne v budúcnosti zamestnával. Okrem tvrdeného podpisovania nových pracovných zmlúv, naplánovaného na nasledujúci deň po dopravnej nehode, hodnoverne nepreukázal svoje budúce pracovné podmienky (dohodnutý deň nástupu do práce, určenú pracovnú pozíciu, výšku mzdy) a najmä vôľu zamestnávateľa zamestnať ho. Podstatnou skutočnosťou v tomto smere by bolo aj zistenie, či bývalý zamestnávateľ evidoval v rozhodnom čase neobsadené pracovné miesta, resp. či v dôsledku dopravnej nehody žalobcu zamestnal namiesto neho inú osobu. Týmito rozhodujúcimi skutočnosťami sa však súd prvej inštancie vôbec nezaoberal. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný v tomto smere skutkové tvrdenia žalobcu ani ním predložené listinné dôkazy nerozporoval a zjednodušene ustálil skutkový stav iba na základe nepodloženého tvrdenia žalobcu, potvrdenia bývalého zamestnávateľa o trvaní jeho doterajšieho pracovného pomeru do 17.5.2010 a na základe nepopretia skutkových tvrdení žalobcu žalovaným, je toto v príkrom rozpore s ustanovením § 470 ods. 2 CSP, keďže žaloba bola súdu doručená dňa 29.7.2013, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Z toho dôvodu bol žalovaný nezákonne sankcionovaný v rozpore s § 470 ods. 2 CSP, čo hraničí s porušením princípu rovnosti sporových strán, princípom kontradiktórnosti konania a koliduje so základným právom žalovaného na súdnu ochranu. Nakoniec žalovaný poukázal na nepreskúmateľnosť napadnutého medzitimného rozsudku súdu prvej inštancie. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9/Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného považoval interpretáciu vo vzťahu k ustanoveniu § 447 Občianskeho zákonníka za účelovú. Základným ustanovením pre dôvodnosť nároku na náhradu za stratu na zárobku je ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka, ktoré je definičným ustanovením vo vzťahu k nároku poškodeného a ustanovenia § 446 a 447 majú len povahu zákonných ustanovení určujúcich spôsob určenia výšky tejto náhrady za stratu na zárobku podľa toho, či ide o

stratu za obdobie počas práceneschopnosti, alebo po jej skončení. Ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka definujúce nárok na náhradu za stratu na zárobku nikde neuvádza podmienku, že poškodený musel byť pre vznik nároku bezpodmienečne v zamestnaneckom pomere v čase vzniku škody na zdraví. Zmyslom náhrady a jej účelom je v súlade so zásadou plnej náhrady škody nahradiť poškodenému majetkové hodnoty, o ktoré prišiel v dôsledku škody na zdraví tým, že nedosahuje zárobok vo výške, ako by tomu bolo nebyť vzniku škody na zdraví. Poukázal na viaceré rozhodnutia zo súdnej praxe, priznávajúce nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti napríklad osobe, ktorá bola v čase vzniku škody na zdraví maloletá, resp. osobe, ktorá v čase poškodenia zdravia nepracovala, ale preukázateľne mala do zamestnania nastúpiť a iba v dôsledku poškodenia zdravia sa tak nestalo. Taktiež poukázal na dôvodovú správu k zák. č. 404/2004 Z.z., ktorým bolo zmenené znenie ustanovenia § 447 Občianskeho zákonníka, pričom považoval za zrejmé, že zmyslom nového znenia ustanovenia § 447 v znení po 1.8.2004 je len zosúladienie určenia výpočtu výšky náhrady za stratu na zárobku pri pracovných úrazoch a pri iných poškodeniach zdravia, pri ktorých vzniká nárok na náhradu za stratu na zárobku. Z ničoho naopak nevyplýva, že by zákonodarca zmenou znenia tohto ustanovenia sledoval, aby takýto druh nároku vznikal len osobám, ktoré boli v čase vzniku škody na zdraví v zamestnaneckom pomere. Nakoniec poukázal na to, že predmetné ustanovenie neodkazuje na úpravu nárokov na úrazovú rentu ako takú v predpisoch o sociálnom poistení, odkazuje len na právnu úpravu týkajúcu sa sumy úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Z toho je zrejmé, že ustanovenie § 447 O.z. odkazuje len na ustanovenie § 89 zák. č. 461/2003 Z.z. a maximálne na podmienku viac ako 40-percentného poklesu pracovnej schopnosti uvedenú v ustanovení § 88 ods. 1 zákona, ktorá je podmienkou samotného určenia sumy úrazovej renty. Toto ustanovenie teda v žiadnom prípade neodkazuje na ustanovenie § 16, prípadne § 17 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktoré upravujú osobný rozsah úrazového poistenia, a nie sumu úrazovej renty. Právna úprava osobného rozsahu úrazového poistenia má logicky vzťah len k inštitútu pracovného úrazu, a nie ku škode na zdraví v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti za škodu. Žalovaným uvádzaná konštrukcia je tak v rozpore so systematickým výkladom dotknutých právnych predpisov, pretože účelovo a zmätočne spája podmienky pre vznik nárokov z pracovnoprávnej zodpovednosti za škodu na strane jednej a v občianskoprávnej zodpovednosti za škodu na strane druhej. Námietku žalovaného ohľadom nepreukázania nároku z dôvodu, že nie je zrejmé, či by bývalý zamestnávateľ žalobcu skutočne zamestnal, považoval žalobca za neopodstatnenú, keď skutočnosť, či by mal s určitou opätovne nastúpiť do zamestnania k doterajšiemu zamestnávateľovi nie je pre vznik nároku podstatnou. Za nespochybniteľné považoval, že i v prípade, keby poškodený nebol práve v čase vzniku poškodenia zdravia zamestnaný, môže dôjsť k strate na zárobku. Poškodený práve v čase vzniku škody na zdraví môže byť prechodne nezamestnaný, môže byť ešte vo veku, kedy sa len pripravuje na svoje budúce zamestnanie, prípadne má dojednaný v blízkej budúcnosti nástup do zamestnania alebo dosahuje zárobok iným spôsobom, ako výkonom činnosti zamestnanca. Vo všetkých prípadoch poškodenému vzniká alebo v budúcnosti vznikne majetková ujma spočívajúca v tom, že poškodený nebude z výkonu pracovnej činnosti v dôsledku poškodenia zdravia nadobúdať do svojej majetkovej sféry také majetkové hodnoty, ktoré by inak, nebyť poškodenia zdravia, nadobudol. Nepriznanie tohto nároku len z dôvodu, že práve v čase vzniku škody na zdraví poškodený nebol zamestnaný, by bez akéhokoľvek relevantného podkladu vytváralo dve kategórie občanov, pričom jednej by takýto nárok priznávaný bol a druhej nie napriek tomu, že občanom v oboch kategóriách by nepochybne strata na zárobku ako škoda vznikla. Nakoniec žalobca ale považoval za v konaní dostatočne preukázané, že dňa 17.5.2010 skončil pracovný pomer na dobu určitú, avšak dňa 31. 5. 2010 mal nastúpiť opätovne do pracovného pomeru s predchádzajúcim zamestnávateľom, k čomu nedošlo len v dôsledku toho, že žalobca pri dopravnej nehode dňa 30. 5. 2010 utrpel škodu na zdraví.

10/Odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu a z dôvodov ním vymedzených (379, 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že toto dôvodné nie je.

11/Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

12/Podľa § 445 Občianskeho zákonníka strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

13/Podľa § 447 Občianskeho zákonníka náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

14/Podľa § 17 zák. č. 461/2003 Z.z. nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

15/Podľa § 88 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

16/Nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti má poškodený aj v prípade, ak v čase vzniku škody nebol zamestnaný a nedosahoval žiadny zárobok, resp. iný príjem nahrádzajúci zárobok, ale poberal len podporu v nezamestnanosti. Poškodený v takomto prípade musí preukázať, že po skončení pracovnej neschopnosti sa chcel stať osobou zárobkovo činnou, k čomu nedošlo len v dôsledku poškodenia jeho zdravia. Pri určení výšky nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti treba vychádzať z pravdepodobného zárobku, ktorý by poškodený dosiahol, nebyť poškodenia jeho zdravia. (Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 32/2002, R 29/2004).

17/Najvyšší súd SR v obdobnej ako teraz posudzovanej veci konštatoval:

„V súvislosti s prijatím zákona č. 461/2003 Z.z. (nadobudol účinnosť 1. januárom 2004) došlo pri strate na zárobku v súvislosti so škodou na zdraví k niektorým zmenám. V súvislosti so zodpovednosťou zamestnávateľa za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom alebo v dôsledku choroby z povolania v pracovnom pomere (a nepriamo aj vo väzbe na niektoré občianskoprávne vzťahy), uvedená práva úprava v ustanoveniach § 83 až 101 priniesla zásadné zmeny. Vzťah tohto zákona a Občianskeho zákonníka vyjadruje ustanovenie § 28, podľa ktorého: „na právne úkony v sociálnom poistení sa vzťahuje osobitný predpis, ak tento zákon neustanovuje inak.“ Obdobná právna úprava vo vzťahu k počítaniu lehôt je aj v ustanovení § 29. Dôsledkom uvedenej právnej úpravy je však nepriamy vplyv na stratu na zárobku, a to z dôvodu, že strata na zárobku počas práceneschopnosti a strata na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri invalidite sa posúdi podľa predpisov o sociálnom poistení. V závislosti od toho sa ustáli aj strata na dôchodku v zmysle § 446, 447 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník v ustanovení § 445 upravuje stratu na zárobku, ktorá je svojím charakterom osobitne upravenou majetkovou ujmom - peňažným dôchodkom. Predstavuje pravidelné mesačné vyplácanie dávok po dobu, po ktorú strata na zárobku trvá. Právna úprava straty na zárobku je upravená vo viacerých ustanoveniach, a to v závislosti od toho, či dochádza k strate na zárobku 1/ počas práceneschopnosti (§ 446 Občianskeho zákonníka), 2/ po skončení práceneschopnosti (§ 447 Občianskeho zákonníka). Samotné ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k ustanoveniam § 446 a § 447 Občianskeho zákonníka všeobecného charakteru, upravujúce porovnateľný peňažný ekvivalent pre výpočet straty na zárobku bez zreteľa na to, či ide o stratu počas alebo po skončení práceneschopnosti. Osobitná povaha škôd spôsobených na zdraví vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku, odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody spočívajúcu, okrem iných, aj v úprave náhrady za stratu na zárobku (§ 445 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorú nemožno podriaďiť pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku. Podľa dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku (k § 445 a nasl.) je likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. Aj po prijatí zákona č. 461/2003 Z.z. spoločnými predpokladmi pre priznanie straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka je to, že: a/ došlo ku škode na zdraví, 2/ na strane poškodeného sa strata prejaví v jeho majetkovej sfére v podobe zmenšenia príjmu alebo v podobe zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu, 3/ príčinná súvislosť medzi škodou na zdraví a zmenšením príjmu poškodeného alebo potrebou jeho zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu. Podľa názoru dovolacieho súdu právna úprava straty na zárobku v Občianskom zákonníku alebo Zákone o sociálnom zabezpečení (úrazový príplatok, úrazová renta) sú špecifické právne úpravy, ktorých základ je nezávislý. Preto aj vznik nárokov ako takých podľa uvedených právnych úprav je nezávislý a podmienený iba právnou úpravou v tom-ktorom zákone. So zreteľom na uvedené dovolací súd zastáva názor, že právna úprava v Občianskom zákonníku (§ 446 a § 447) odkazuje na právnú úpravu v Zákone o sociálnom zabezpečení len vo vzťahu k určeniu výšky odškodnenia (viď aj U.. O.: Občiansky zákonník pre prax (komentár), str. 1769). Vzhľadom na to, že predpoklady vzniku nároku na náhradu straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka (§ 447) a predpoklady vzniku nároku na úrazovú rentu podľa zák. č. 461/2003 Z.z. (§ 88) sú rozdielne, nemožno odmietnuť priznať nárok podľa Občianskeho zákonníka len preto, že poškodenému nevznikne nárok na niektorú z dávok (a teda mu nemožno zistiť výšku prípadnej dávky, pričom len v niektorých prípadoch je možné zistiť tzv. fiktívnu výšku) len preto, že nedošlo k stanoveniu dávky podľa Zákona o sociálnom zabezpečení (ktorej výplata sa má inak zohľadniť pri stanovení výšky škody). Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že pokiaľ dovolateľka poukazovala na rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých sa riešila otázka náhrady za stratu na zárobku podľa § 447 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých vznik nároku na náhradu za stratu

na zárobku nie je podmienený dosahovaním zárobku u poškodeného pred vznikom škody na zdraví, tento odkaz nie je príliehavý z dôvodu, že s účinnosťou od 1. augusta 2004 došlo k zmene § 447 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 404/2004 Z.z., v zmysle ktorého náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Podľa tohto ustanovenia je preto potrebné postupovať aj pri určení výšky náhrady za stratu na zárobku z dôvodu, že k vzniku uplatneného nároku (straty na zárobku po skončení práceneschopnosti) žalobkyne došlo už za účinnosti nového znenia § 447 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd má za to, že záver odvolacieho súdu, že žalobkyňa ako študentka strednej školy v čase dopravnej nehody nespĺňala ani jednu z podmienok stanovených v § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. pre priznanie nároku za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, sa javí ako predčasný a nemôže byť z vyššie uvedených dôvodov považovaný za správny a v súlade s § 447 Občianskeho zákonníka. Samotná okolnosť, že žalobkyňa nebola v čase úrazu zamestnaná a nemala zárobok alebo iný príjem zárobok nahradzujúci, sama osebe nevylučovala vznik nároku žalobkyne na náhradu za stratu na zárobku po skončení jej pracovnej neschopnosti. Iný výklad by bol v rozpore s vyššie uvedenou požiadavkou spravodlivého usporiadania záväzkových vzťahov vzniknutých zo spôsobenej škody, ako aj s článkom 2 Základných princípov (princíp právnej istoty) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6. decembra 2018 sp. zn. 3Cdo/113/2016).

18/Námietky odvolateľa v smere údajne nedostatočne preukázaného nároku žalobcom odvolací súd rovnako nepovažoval za dôvodné. Žalobcom predložený dôkaz - potvrdenie zamestnávateľa z 3. januára 2012, podľa obsahu ktorého žalobca bol ich pracovníkom od 10.08.2009 do 17.05.2010 a pracovná zmluva mu bola pravidelne predlžovaná podľa vývoja kontraktu s hlavným kontraktorom, so žalobcom bolo tiež dohodnuté, že znova nastúpi do pracovného pomeru od 31.05.2010, avšak na miesto výkonu práce a podpisu zmluvy sa nedostavil - rozhodne nepredstavuje len potvrdenie bývalého zamestnávateľa o trvaní doterajšieho pracovného pomeru žalobcu, ale preukazuje i vôľu zamestnávateľa žalobcu znovu zamestnať od 31. mája 2010, k čomu nedošlo z dôvodu na strane žalobcu, ktorým bolo poškodenie zdravia pri dopravnej nehode dňa 30. mája 2010.

19/So zreteľom na obsah odvolania žalovaného sa odvolací súd zaoberal i posúdením, či súd prvej inštancie svojím postupom neodňal tejto strane možnosť konať pred súdom, pričom odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka/strany občianskeho súdneho konania. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), neznamená ani právo na to, aby bolo súdom rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnym názorom (I. ÚS 50/04), nepatrí sem ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby sa súd riadil výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov predkladaných účastníkom (II. ÚS 3/97). Pokiaľ ide o obsah odôvodnenia súdneho rozhodnutia, súd nemusí v ňom dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie s podstatným významom pre vec, a stačí, ak dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých podrobností. Odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ veci, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). V danom prípade súd prvej inštancie primerane uviedol rozhodujúci skutkový stav, primerane opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán a výsledky vykonaného dokazovania, podrobne a riadne sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré mali podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci.

20/Odvolací súd mal potom po preskúmaní veci za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal riadne dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1,2,3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP). Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje. Žalovaný v odvolaní iba opakuje skutočnosti, ktoré uvádzal už v konaní pred prvoinštančným súdom a ktoré tento súd dostatočne zohľadnil pri rozhodovaní o veci samej, námietky žalovaného nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Odvolaciemu súdu potom neostalo, než tento rozsudok z hľadiska jeho vecnej správnosti potvrdiť, podľa § 387 ods. 1 CSP.

21/O nároku na náhradu trov konania vrátane trov tohto odvolacieho konania rozhodne aj bez návrhu súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (§ 262 ods 1 CSP).

22/Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).